

نگاه جامع «اقتصادسرآمد»به نماد حکشتی در بازار بورس ایران:

شرکت‌های خصوصی نگران ورشکستی نیستند

گروه بازاربورس – امید اسماعیلی
–در شماره پیشین روزنامه دریایی اقتصادسرآمددر تحلیل آماری مشاهده کردیم که سهام حکشتی چگونه سقوط کرده و عایدی سهامداران نسبت به گذشته، از افت چشم‌گیری برخوردار شده‌ است. در این نوشتار نگاهی می‌ اندازیم به تحلیل مفهومی افت حکشتی که این روزها مانند کشتی بادبانی است که باد، آن را در اقیانوس بورس جلو نبرده. دلایل متعددی بر این امر مترتب است که تحریریه اقتصادسرآمد به چند مورد اشاره می‌ کند:

تابعیت مدیریت دولتی

به طور کلی، بازار بورس زمانی معنا دارد که یک رقابت کامل و آزاد در آن خلق شود. رقابت کامل و آزاد نیز در زمانی میسر است که مدیریتی آزاد و تابع قوانین بازار بر آن حاکم باشد. هر جا که پای دولت، بازار دولتی و مدیریت دولتی در میان باشد، قواعد به هم می‌خورد و دیگر رقابت آزاد و بازار آزاد و البته تصمیم‌گیری به سبک و سیاق بخش خصوصی معنا پیدا نمی‌کند.

قاعده بخش خصوصی در مدیریت، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، تابعی است از قوانین روز مدیریت و بازار آزاد که به‌هنگام، قاطع و راهبردی است و همان کس که تصمیم می‌گیرد، هم مسئولیت تصمیم را می‌پذیرد و هم در اجرای آن نقش مستقیم دارد. اما در مدیریت دولتی، تصمیم‌گیرنده مدیر مجموعه نیست؛ بلکه یک بالاسری دارد که او تصمیم می‌گیرد و این باید اجرا کند. در این میانه، مسئولیت تصمیم گم می‌شود. در صورت موفقیت، هر دو طرف موفقیت را به حساب خود واریز می‌کنند و در موقع شکست، هر دو از آن شانه خالی کرده و مسئولیت باخت را به عهده دیگری واگذار می‌کنند. تغییر و تفاوت و دوگانگی و حتا چند گانگی نقطه تصمیم، باعث می‌شود که درون سیستم هم نسبت به خودش متفقد باشد.

در حکشتی و امثال این‌ها، نقطه تصمیم و اجرا یکی نیست. حتا نقطه تصمیم هم یک واحد نیست و مجموعه‌ای از عوامل و متغیرهای متعدد در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری دخیل هستند و این دو عیب بزرگ با خود به همراه دارد؛ اول که گفتیم که نقطه تصمیم از واحد به چندگانه تبدیل می‌شود و دیگر این که سرعت تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بسیار سنگین و دیرموقع است. زمان و هزینه زیادی از

دست می‌رود. تصمیمی که در بخش خصوصی در عرض یک ساعت گرفته می‌شود، در بخش وابسته به دولت‌ها به چند هفته و گاه به چند ماه می‌رسد و این به معنای بازماندن از رقابت سریع و تند و خشن بازار آزاد است. زمانی به تصمیم می‌رسند که کار از کار گذشته است. اصولاً، سامانه‌های دولتی –نه در ایران بلکه در همه دنیا– قادر به چابکی در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اجرا نیستند و هر کدام از این فرایندها، معمولاً بسیار طولانی هستند.

تابعیت جیب دیگران

بخش خصوصی به جیب و دخل و خرج خود وابسته است. به طور مستقیم درآمد کسب می‌کند و به طور مستقیم هزینه می‌کند و تناسب این دو درآمد خالص ایجاد می‌کند. دخل و خرج با خود بخش خصوصی است و صاحب دخل می‌داند که اگر خطا کند، نابود می‌شود و به همین دلیل، همواره نوعی نگرانی پیش‌برنده، تصمیم‌های به موقع و اجرای سریع او را تأمین می‌کند.

اما در بخش دولتی چنین نیست. بخش دولتی دستش توی جیب خودش نیست. نگران ورشکستی نیست. نگران جورنیامدن دخل و خرج نیست. شاید به زبان بگویند که نگرانند و شعارهای دولتی مایانه بدهند؛ اما در عمل و در واقعیت، این‌گونه نیست و از خود مایه نمی‌پذیرند. این است که تابع تصمیم‌زود و اجرای سریع نیستند و گاهی فرصت‌های طلایی را به راحتی از دست می‌دهند.

تابعیت بورس ایران

بورس ایران بارها گفتیم که «بازار سرمایه به معنای علمی آن نیست و از توابع علمی پیروری نمی‌کند». اگر یک پروژه تحقیقاتی در باره بورس انجام دهید، متوجه می‌شوید که هیچ دسترسی به داده‌ها و اطلاعات اولیه و ثانویه شرکت‌ها ندارید. شرکت‌هایی که در بورس هستند باید از نظر اطلاعات، شفاف باشند. یک برنامه توسعه برای افزایش سهم و سهام سرمایه باید تابع قواعدی باشد که در منطق علمی بورس تعریف شده است؛ اما تابع نیستند و برنامه‌های توسعه و افزایش سرمایه نه تنها روشن نیست؛ بلکه اصولی نیست. یک بازیگر بورس باید بتواند پرونده یک شرکت را تمام و کمال داشته باشند و بتواند روند سهام و برنامه‌های توسعه آن را ببیند و بررسی کند؛ اما چنین اطلاعاتی را کجایم می‌توان یافت؟ طبقه هفتم

بورس؟ پرونده‌های خالی یا ناقص؟ این است که به طور کلی، بازار بورس ایران یک بازار مکاره است و تابع رانت، اطلاعات پنهان، خبرهای رانتی و شانس است. یا باید از پشت پرده شرکت‌ها اطلاع داشته باشی یا شانسِ سهام‌گذار یک شرکت شوی. راه سومی وجود ندارد.

تحلیل‌گران حرفه‌ای که دفتر و دستکی به نام مشاور بورس راه‌اندازی کرده‌اند خود معترفند که واقعیت بورس ایران در فرمول‌های مالی جای نمی‌گیرند و نمی‌توان با روش علمی بورس ایران را مورد محاسبه و پیش‌بینی قرار داد. این است که حکشتی نیز تابعی است از این بازار مکاره. ضمن این که حکشتی دولتی است و نسبت به سایر شرکت‌ها و وضعیت نامساعدتری دارد. شرکت‌های دولتی معمولاً لش هستند. بنا به ماهیت دولتی شان– در هر کشوری که باشند– چابک و سریع نیستند و لذا قادر به کنش و واکنش سریع نسبت به بازار سهام نیستند و در این قافله اغلب جامانده و ضررده هستند.

تابعیت فرسودگی وزیان

شرکت‌های دولتی، همواره رو به استهلاک شدید هستند. نظارت بر نحوه استفاده از دستگاه‌ها و منابع سرمایه‌ای آن‌طور که در بخش خصوصی رواج دارد، در بخش دولتی وجود ندارد. این است که همواره شدت استهلاک در بخش دولتی بالاست. شرکت‌های دولتی بعد از مدتی که همواره از خزینه و خزانه می‌نوشند و می‌خورند، یک‌باره با انبوهی دستگاه‌ها و وسایل کار فرسوده و بلااستفاده مواجه می‌شوند و قصه آن‌ها تبدیل می‌شود به آفتابه خرج لحیم. هزینه تعمیرات چنان بالا می‌رود که درآمدها را می‌بلعد. سرعت تولید کاهش یافته و سهم بازار به مرور از دست می‌رود تا زمانی که به صورت رسمی اعلام ورشکستی کنند. حکشتی هم در این قاعده قرار دارد. به طور طبیعی الان باید دارای انبوهی وسایل و کشتی و سازه فرسوده باشد. نازگان فرسوده نمی‌تواند ایجاد سود و ارزش افزوده کند و هر چه به عمر آن اضافه می‌شود، از کارایی آن کاسته می‌گردد.

بازار بورس

خصوصی‌ل‌تی

به طور کلی، بخش خصوصی بیشتر متمرکز بر کارایی است و بخش دولتی متمرکز بر اثربخشی. این است که بخش دولتی تابعی است از سیاست‌های اجرایی یک دولت که بازارهای مصنوعی برای آن ایجاد می‌کند. این بخش دولتی نیاز به تبلیغ و بازاریابی ندارد، زیرا بازارش را دولت مهیا می‌کند. این است که اغلب طفیلی هستند. کسی دیگر لقمه در دهان آن‌ها می‌گذارد. گاهی لقمه جویده را به او می‌دهد. این به خاطر آن است که اصل اثربخشی محقق شود. مثلاً قرار است انبوهی بار از ایران به سمت فلان کشور برود، این بار دولتی است و سهم بخش دولتی خواهدبود. نه تبلیغ می‌شود نه بخش بازاریابی. بخش دولتی هم موظف به حمل این بار دولتی است تا سیاست‌های دولت محقق شود. این تحقق خواسته‌های دولت، مصداق همان اثربخشی است که دیگر تابع قوانین بازار سامند سود و زیان– نیست.

اما در بخش دولتی، کارایی ملاک عمل است. کارایی (efficiency) بر منطق سود و زیان تأکید دارد و یک شرکت خصوصی نمی‌تواند بدون توجه به سود و زیان فعالیت کند. اما در منطق اثربخشی (Effectiveness) این میزان تحقق هدف است که ملاک عمل قرار می‌گیرد که این تحقق هدف گاهی با ضرر و زیان همراه است که خاص بخش دولتی است و بخش خصوصی بدون سود وارد هیچ کاری نمی‌شود و نمی‌تواند بشود. حکشتی پدیده‌ای است به زعم نگارند بر مبنای اثربخشی. یک سامانه دولتی است که تابع سیاست‌های خرد و کلان دولت است. حال این حکشتی در بورس چه می‌کند و چرا سهام آن خریداری می‌شود خود یک قصه جالب دیگر است. اما انتظار از سودآوری این سامانه به طور مستمر و با روند افزایشی، کمی با قواعد علمی جور در نمی‌آید. اما خوب است و عاقلانه و علمی است که به طور کلی در هر جای جهان، دستی که در جیب مالیات است، وارد بورس نشود. این هم سود مصنوعی ایجاد می‌کند و هم بازار رقابت را از سلامت خارج می‌کند.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس عنوان کرد:

جلوگیری از فرار مالیاتی اصناف و مشاغل

خاص با اجرای کامل سامانه مودیان

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با بیان اینکه فرار مالیاتی اصناف و مشاغل خاص در سال‌های گذشته در کشور زیاد بوده است، گفت که با تمرکز بر اجرای کامل سامانه مودیان و شفافیت مبادلات اقتصادی، جلوی فرار مالیاتی اصناف و مشاغل خاص گرفته می‌شود. به گزارش اقتصادسرآمد، فتح الله توسلی در مورد جلوگیری از فرار مالیات اصناف در سال‌های اخیر و لزوم توجه به راه‌اندازی و اجرای کامل سامانه مودیان، به این‌را افزود: در همه کشورهای دنیا مالیات از مهم‌ترین منابع تأمین مالی دولت و اداره کشور است که ابعاد، انواع و درصدهای مختلفی دارد.وی درباره موضوع مالیات از دیپلمات‌ها گفت: در برخی کشورها طبق قانون این مالیات به شکلی برگشت داده می‌شود، اما در برخی کشورها برگشت داده نمی‌شود که در کشور این‌را نداریم؛ یعنی دیپلمات‌های خارجی معاف از مالیات هستند و سامانه خاصی نداریم، اما در کشورهای دیگر می‌بینیم بخشی را برمی‌گیرانند و بخشی را بر نمی‌گرداند و از آن محل درآمد کسب می‌کنند.عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: فرار مالیاتی در کشور در اصناف مختلف طی سال‌های گذشته زیاد بوده است و در یکی دو سال گذشته که قانون مالیاتی اصلاح و قانون جدیدی در مجلس تصویب شده است شاهد رشد و افزایش درآمدهای مالیاتی در کشور هستیم.وی ادامه داد: به‌طور طبیعی ممکن است این نوع اخذ مالیات به یک‌سری افراد خاص همانند کارمندان، کارگران و حقوق‌بگیران فشار بیاورد که مجلس همه تلاشی این بوده است که بخشی از باری که به دوش این عزیزان می‌افتد را کم‌کند و بیشتر مالیات متمرکز بر مراکزی که درآمدهای بالایی دارند باشد. توسلی خاطر‌نشان کرد: حتی برخی صنوف با درآمد سالیانه تا پنج میلیارد تومان را نیز به شکلی معاف از مالیات کردیم تا کسب و کارشان رونق داشته باشد و کار کنند، بعد هم در صدد بندی شده است.وی اضافه کرد: اکنون در صنف پزشکان ۱۰ هزار میلیارد تومان فرار مالیاتی وجود دارد، در کسب و کارهای مجازی همانند «فیلمو» فرار مالیاتی بالای ۵۰ تا ۶۰ هزار میلیارد تومان است که رقم سنگینی است و اینها باید مدیریت شوند که طبق استانداردهای دنیا مالیات خودشان را بپردازند. توسلی گفت: بخشی از این فرار مالیاتی و عدم شفافیتی که در حوزه مالیات است با سامانه مودیان مدیریت و ساماندهی می‌شود و جلوی این فرار‌ها در برخی اصناف گرفته می‌شود. با تمرکز بر اجرای کامل سامانه مودیان و شفافیت مبادلات اقتصادی جلوی فرار مالیاتی اصناف و مشاغل خاص گرفته می‌شود.

اقتصادسرآمد

دوشنبه ۱- آبان ۱۴۰۲- سال هفتم- شماره ۱۷۶۳

بازار سرمایه

پولی مالی

انتقاد قرارداد تسهیلات برای ۳۰۰ هزار واحد نهضت ملی مسکن

عضو هیأت مدیره بانک مسکن از انعقاد قرارداد تسهیلات برای ۳۰۰ هزار واحد نهضت ملی مسکن در بانک مسکن، از ابتدای دولت تاکنون، خبر داد. به گزارش اقتصادسرآمد، سیدمحسن فاضلیان، به فارس اظهار داشت: از ابتدای شروع طرح نهضت ملی مسکن تا امروز ۳۰۰ هزار واحد مسکونی برای دریافت تسهیلات مسکن با بانک مسکن انعقاد قرارداد کرده‌اند که بانک مسکن هم باید ۱۰۳ هزار میلیارد تومان پرداخت کند و تا کنون از این مبلغ ۵۵ هزار میلیارد تومان به عنوان سهم بانک مسکن به این تسهیلات پرداخت شده است.معاون اعتبارات بانک مسکن همچنین گفت: بعد از افزایش سقف وام مسکن به ۵۰۰ میلیون تومان که توسط شورای پول و اعتبار انجام و از سوی بانک مرکزی ابلاغ شد، حجم قراردادهای انعقادی با بانک مسکن به ۱۶۰ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرد. تکلیف بانک مسکن در سال اول و دوم نهضت ملی مسکن ۱۴۴ هزار میلیارد تومان بود که کاملاً پوشش داده شده و حتی بیش از تعهدات خود در قانون عملیاتی کردیم.

فاضلیان اظهار داشت: در سال سوم نهضت ملی یعنی سال ۱۴۰۳ در مجموع ۱۱۵ هزار میلیارد تومان و در جمع سه سال نهضت ملی ۲۶۰ هزار میلیارد تومان به بانک مسکن ابلاغ شده که امیدواریم با حمایت همه‌جانبه ارکان سیاست‌گذار در حمایت از مسکن این تکالیف به خوبی انجام شود.

وی گفت: از ابتدای نهضت ملی مسکن تا امروز ۳۰۰ هزار واحد مسکونی به انعقاد قرارداد منجر شده که در قالب نهضت ملی مسکن و در مناطق شهری بوده است. عضو هیأت مدیره بانک مسکن در مورد مسکن روستایی اظهار داشت: علاوه بر مسکن شهری بنیاد مسکن هم ساخت مسکن روستایی را دنبال می‌کند و تکلیف قانون‌گذار هر سال اعداد مختلفی تا کنون بیش از ۷۰ تا ۸۰ درصد تسهیلات مسکن روستایی را پرداخت کرده‌ایم.

شورای عالی امنیت سرمایه گذاری تأسیس شود

دکتر اسماعیل لله گانی، مدیرعامل بانک رفاه کارگران در همایش جهادگران اقتصادی گفت: با توجه به اهمیت سرمایه گذاری در عرصه اقتصاد و حمایت از سرمایه گذاران، تأسیس شورای عالی امنیت سرمایه گذاری می‌تواند راهگشا باشد.

به گزارش اقتصادسرآمد، دکتر لسه گانی گفت: با توجه به شرایط اقتصادی و نوساناتی که در حوزه های مختلف اقتصادی و تولیدی کشور اتفاق می‌افتد و همچنین نیاز اقتصاد کشور به سرمایه گذاری، تأسیس شورای عالی امنیت سرمایه گذاری می‌تواند راهگشا باشد و در رشد و شکوفایی اقتصاد موثر باشد. مدیرعامل بانک رفاه کارگران افزود: در حوزه امنیت سرمایه، موضوعاتی نظیر امنیت دراصل سرمایه، امنیت حقوقی سرمایه‌گذار و امنیت مالی سرمایه‌گذاری قابل بررسی است. در شبکه بانکی کشور بر امنیت مالی سرمایه‌گذار تأکید ویژه‌ای می‌شود. بانک‌ها تلاش می‌کنند تا تعادلی بین منافع سرمایه‌گذاران و منافع مشتریان و ذی‌نفعان به وجود آورند.

دکتر لسه گانی ادامه داد: بانک‌ها امین مردم هستند و باید به گونه‌ای کار را مدیریت کنند تا هم سود سپرده‌ها و هم اصل منابعی که نزد آنها امانت است، حفظ شود. بانک‌ها ضمن حفظ حقوق مشتریان و ذی‌نفعان، وظایف خود را در حوزه اقتصاد نیز به‌س خوبی ایفا می‌کنند.

مدیرعامل بانک رفاه کارگران افزود: اقتصاد کشور بانک‌محور است و بیش از ۸۰ درصد تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌ها بر عهده شبکه بانکی است. گاهی اوقات در ارتباط بین بانک و سرمایه‌گذاران –به‌خاطر شرایط و نوسانات اقتصادی –مشکلاتی به وجود می‌آید که نیازمند مرکز و مرجعی برای حل آن هستیم و پلیس امنیت اقتصادی فراجا می‌تواند در این زمینه نقش مهمی ایفا‌کند.

دکتر لسه گانی ادامه داد: در همین راستا با مساعدت قوه قضائیه دو شعبه حل اختلاف در بانک رفاه کارگران آغاز به کار کرده است تا از طریق گفت و گو و حل مشکلات و چالش‌ها، هم بتوانیم به فعالان اقتصادی، سرمایه‌گذاران و حوزه تولید کمک کنیم و هم منافع بانک، مشتریان و ذی‌نفعان تأمین‌شود.مدیرعامل بانک رفاه کارگران تصریح کرد: بانکس مرکز به منظور تحقق شعار سال، برنامه‌هایی را اجرایی کرده است تا بتواند با کنترل نقدینگی، تورم را کاهش دهد، بنابراین شبکه بانکی برای تأمین مالی طرح‌های اقتصادی باید از ابزاروی‌های نوین این عرصه استفاده کند.

آگهی مفقودی

بدینوسیله اعلام میدارد شناسنامه مالکیت (برگ سبز، کارت موتور، برگ کیمانی) یک دستگاه موتور سیکلت تریل XL۱۵۰ مدل ۱۳۸۵ به شماره انتظامی ۱۶۹۸۹۱ایران ۵۱۶ و به شماره موتور ۳۴۵۰۰۷۱۰۰ به شماره تنه موجود ۰۰۱۴۲۰۰۸۴۰۰۱۵۰***NBD به نام کریم فغله گری مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.